

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadónálban átvéve:	
Egész évre	16 kor.
Negyedévre	4 "
Helyben később kérvényre:	
Egész évre	20 kor.
Negyedévre	5 "
Vidékre postán szállítva:	
Egész évre	24 kor.
Negyedévre	6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a 1895. évi
Hunor utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadónál:
Nagyvárad, Apáczai-utca 2.

A szerkesztőség kérésre visszajár
vagy megírására nem vállalunk.

Előfizetések és hirdetések a
kiadónálhoz intézendők.

Helyes cím: évi 8 1/2.

A trónörökös első funkciója.

(—a.) Első alkalommal szerepelt ma az alkotmányos politikai életben Szent István koronájának örököse, Ferenc Ferdinánd királyi herceg. Budavárában végezte első hivatalos működését, a delegációk megnyitását.

Amint 63 esztendővel ezelőtt magyaros lelkesedéssel, igaz dinasztikus hűséggel fogadták Pestvármegye rendei az akkor még ifjú Ferenc Józsefnek, a szent korona várományosának első magyar beszédét, úgy ma is kitört a lelkesedés a magyar delegátusok szívéből, mikor a politikai világ előtt először csendült fel trónörökösünk ajkain Árpád népének zengzetes nyelve.

A trónbeszéd, melyet felolvasott a delegáció előtt, a király nevében szól, a maga hivatalos stílusában, amint azt a közös minisztertanács elfogadta. Nincs benne hely magánvélemény nyilvánítására. Nem is várt tőle ilyent ez alkalommal senki. De maga az a tény, hogy a trónörökös a delegációk megnyitására vállalkozott s azt el is végezte, hangosan megcáfolja azt az alaptalan gyanút, melyet egyes körök terjesztenek Bécsben és Budapesten, s mely szerint a trónörökös ellensége lenne a mai alkotmá-

nyos rendszernek, a dualizmusnak és holmi összbirodalmi tervekkel foglalkozónak. E rosszakaratu gyanúsítással szemben tehát igen üdvös volt, hogy a trónörökös első nyilvános szereplése éppen a budai várban folyt le s hogy az egy fontos közjogi ténykedésben nyilvánult.

A magyar delegáció elnöke az ismert biharmegyei főúr, Zichy Ágost gróf, önérzetes beszédben üdvözölte Szent István koronájának örökösét. — Nemzeti ezredéves multunkba visszatekintve, megállapíthatjuk, hogy a magyart mindig ez a kettős jelige vezérelte »a hazáért és királyért.« Ezek az érzelmek ma is mélyen gyökereznek a magyar nemzet szívében. Ezzel köszöntötte őt a delegáció nevében.

A hazájához és királyához egyaránt hű magyar nemzet első üdvözlése tehát elhangzott. Ha ezt megérti a trónörökös, jövőendő országháza örömet hoz majd neki és békét és áldást a magyar hazának.

A trónörökös Budapesten.

Reggel hét óra. A ködpáras derengő szürkületben a nyugati pályaudvar gázlángjai még égnek. Lassu, egyenletes trappban négy üres udvari hintó érkezik. Két aranysárga díszfogat és két széles fekete landauer. Mindegyik elé két két pompás, hótiszta telivér szürke befogva.

Az udvari fogadóterem bejáratánál rendezkednek el az udvari fogatok. Stollhof udvari abrakmester rendezi őket.

A pályaudvaron a rendes mindennapi forgalom. Csak az udvari fogadóterem fényes kivilágítása és a bejárója előtt díszgyenruhában posztoló féltucat rendőrlégyény a hirdetői a fejedelmi vendég érkezésének.

A pályaudvar belső perronján néhány utas, egy pár kíváncsi és számos hírlaptudósító várják a vonat érkezését.

A rendre Schmidt és Gersich felügyelők vezetése alatt huszonegy közlegény örködik.

A rendőrség általában igen előzékenyen és tapintatosan viselkedik a kevés számú érdeklődő közönséggel szemben. A trónörökös elhárított minden hivatalos színezett fogadtatást és ezért a közlekedés az udvari váróterem bejárata körül is teljesen szabad és feszelen.

Negyednyolc órakor érkezik a perronra Boda Dezső főkapitány.

Egyszerű fekete szalonkabát van rajta. Fején cylinder. Barátságosan üdvözli a váróterem előtt álló Daróczy Rezső államvasuti őfelségülőt, a nyugati pályaudvar állomási főnökét és a jelenlevő hírlaptudósítókat.

A váróteremnek a Váci-körút felé eső bejárója mellett fényképező gép van fölállítva és előtte egy mozi-fényképész várja azt a ritka alkalmat, hogy a trónörökös budapesti tartózkodásáról készíthessen fényképfelvételeket.

A főkapitány a kellemes melegre fűtött udvari váróterem bejáratában helyezkedik el. Az ajtó előtt pedig egy udvari vadász. Elég rokonszenves külsejű, tipikus cseh arc.

Egy postatiszt hozzá lép és vörös borítékban újságlapot nyújt át neki. A vadász az oldal-

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Kaas Ivor báró.

A magyar hírlapirodalomnak igaz, őszinte, mély gyásza van: meghalt a magyar publicisztikának egyik legkiválóbb, egyik legnemesebb alakja: Kaas Ivor báró.

Kaas Ivor nemcsak születésére, hanem lelkére is arisztokrata volt. Arisztokrata maradt az újságírásban is. Ő nem tudta megérteni, hogy az újságírás ma már üzletté is válhatik; előtte a hírlapíró feladata mindig csak a közérdek és az igazság szolgálata volt s közel hetven évvel a vallain, aggkorában is hű maradt az igazság rendületlen szeretetéhez, melynek jelszavával egykor az újságírói pályára lépett. Meggyőződését, tollát áruba sohasem bocsátotta. Tántoríthatlanul, rendületlenül haladt mindenkor azon az uton, melyet helyesnek, jónak, igaznak ismert föl. Sokszor ellenében került ezen az uton a saját érdekeivel; a meggyőződésével soha.

Evangélikus vallású, de pozitív keresztény hitű férfi volt, aki nem csinált titkot abból a meggyőződéséből, hogy Magyarország csak mint keresztény állam állhat fenn. Ez a meggyőződése vezette a néppárt kebelébe is, melynek éveken át egyik legkiválóbb, legtetséesebb tagja volt. De előbb is, utóbb is, mikor a politikai néppártnak nem volt tagja, keresztény meggyőződését tollal és tettekkel mindenkor

megvallotta s ragyogó stílusával, vaslogikájával diadalt szerzett a keresztény publicisztikának.

Egyénisége kiválóságát, jelleme tisztaságát, tehetsége és tudása fensőbbiségét elismerték politikai ellenfelei is; elismerte maga az Akadémia is, mely éveken ezelőtt a 6000 koronás Bródy-féle újságírói jutalommal tüntette ki.

Halála nagy veszteség az egész magyar hírlapirodalomra nézve, melyben ő mintegy élő tilalomfa volt a mindjobban elhatalmasodó üzleti szivaj ellen. De különösen nagy veszteség reánk, a keresztény újságírók katonáira, Pázmány katonáira nézve, akik benne az írás művészetében mesterünket, fáradhatlanságában vezérünket, ideális, terkölt gondolkodásban példaképünket tiszteltük.

Kaas Ivor báró 1842-ben született dán eredetű családból. 1863-ig jogot hallgatott a pesti egyetemen, majd két évre Amsterdamban ment bankárnak. Mikor visszatért, újságíró lett. 1868-ban ázsiai utazásra indult, melyről két év múlva tért vissza. Politikai pályája 1875-ben kezdődött. Tisza Kálmán ekkor választotta meg liberális programmal képviselőnek.

Később néppárti lett, majd függetlenségi. A koalíció idején helyet foglalt a vezéribizottságban, ahol örökké buzgó temperamentuma, nyughatatlan radikalizmusa sok fontos, jelentékeny lépésnek lett előidézője. A legutóbbi választáson nem lépett fel: hátralévő idejét nagyszabású publicisztikai működésének kiegészítésére akarta felhasználni.

Betegeskedni ezelőtt három évvel kezdett; súlyos tüdőbaja támadt s egy ízben halálhíret is keltettek. Erős, szívós természete akkor leküzdötte a kórt; de régi egészségét

nem tudta visszanyerni. Ez év elején ismét betegeskedni kezdett.

Hónapokig tartottak a közel hetvenéves öreg ur gyötrő szenvedései, melyeket hősiessé, panasz nélkül viselt.

Junius hatodikán vitték a szanatóriumba, a vízkórnak csaknem utolsó stádiumában. Azonnal megoperálták és tizenhat liter vizet csapoltak ki belőle. A vízkórt szervei szivbaja okozta.

A szanatóriumban, ahol szerető gonddal ápolták, naphosszat karosszékekben ült. Még tegnapelőtt is olvasta a lapokat, megjegyzéseket tett rájuk, de, bár állapota súlyos volt, ekkor még senkise tudta, hogy a katasztrófa ilyen közel van.

Állapota csak este rosszabbodott. Légzési nehézségekkel küzdött, a miért orvos, dr Gluzek Ferenc féltizenkettőkor moriuminjekciót adott neki. Az orvos ekkor már sejtette a bekövetkezendő katasztrófát. Báró Kaas Ivor önkivételbe esett és a moriumokosta deliriumban est suttogeta:

— Azt hiszem, már nem fog sokáig tartani.

Dr Gluzek vigasztalta.

— A tünetek azt sejtetik, hogy most fordul jóra az állapota.

Ez megnyugtatta. Arra kérte az orvost, masszírozza meg a szívét, mert nagyon fáig.

Félkettőkor teljesen elvesztette az eszméletét, érthetetlen szavakat mormolt és tegnap reggel félhatkor orvosai karjai közt, aki egész

szébe dugja az újságot. Megkérdezem a vándárt, mitől lap ez:

— Das ist der »Pester Lloyd«, — feleli. — Seine kaiserliche Hoheit liest frühzeitig das Blatt, — tette hozzá.

Közeben két rendes vonat érkezik a pályaudvarra

Az egyikből *Herceg Ferenc* a kiváló író és országgyűlési képviselő száll ki, aki Vácról, rendes lakhelyéről érkezett feleségével.

Amikor értesültek a hírlapíróktól, hogy a trónörökösöt várják, hozzájuk csatlakoznak.

A második vonatról *Kálmán Gusztáv* kereskedelmi államtitkár lép ki. Üdvözlő egyik másik hírlapíró ismerősét és sietve elhagyja a perront.

Most jelzik a bécsi személyvonatot. A peron közönsége feszült érdeklődéssel kémleli a vonat érkezését.

Pontban háromnegyed nyolckor lassu menetben berobog a tizenkét kocsi álló vonat, melyet a 3622. számú mozdony visz. A kocsisorban harmadik az a szalonkocsi, mely a trónörökösöt, a magyar szent korona várományosát, a főváros közönségének szívesen, de ritkán látott vendégét hozza.

A megérkezés.

A szalonkocsi az udvari váróterem nyitott szárnyajtói közvetlen közelségében áll meg.

A trónörökös a szalonkocsi ablakánál áll. Alakja már messziről kiemelkedik környezetéből.

A vonat megállott. A szalonkocsihoz kapcsolódott hálókocsi hátsó részén állva, fedetlen fővel gróf *Karácsonyi Jenő* belső titkos tanácsos köszönti a trónörökösöt, aki katonás szalutálással viszonzta a köszöntést.

Amint a fenség a perronra lép, azonnal észrevehető, hogy legalább két fejjel magasabb a nyomában baktató szárnysegédénél, báró *Rummerskirchen* kapitányánál.

A trónörökös viruló színben van és jókedvű.

Az udvari váróterem bejárata felé haladva, körültekint a perronon és igen barátságos mo-

éjszaka nem mozdult mellőle utolsót lélegzett. Halálát szívhűdés okozta.

Az utolsó útra már régen elkészült. Szeptember elején urvacsorát vett magához, elbucszott hozzátartozóitól. Felesége, gróf *Lónyai Ilona* és gyermekei karácsonykor látogatták meg utóljára, betegsége alatt ez volt a harmadik látogatásuk. Két ízben csak akkor keresték fel, mikor állapota aggasztóra fordult. Ez fájt az öreg urnak és vigasztalást csak bátyja gyermekeinek és jóbarátainak látogatásában talált. Főleg barátai, az újságírók látogatták meg és gondoskodtak arról, hogy állandó érintkezésben maradjon a politikával és felejtse a betegségével járó szenvedéseket. Látogatói előtt hangoztatta, hogy orvosa, dr *Gluzek* az egyedüli reménye, aki valósággal csodát művelt vele.

Intézkedett, hogy *Beregsomban* a birtokán, vagy *Szent-Imrén* temessék el. *Karácsony* előtt megírta a saját gyászjelentését, a név helyét így töltötte ki:

Br Kaas Ivor

újságíró.

A dátum helyére csak annyit írt 19 . .

Címeit, múltját nem írta a gyászjelentésre, pedig 68 éves élete a legszebb cím és érdem volt.

solylyal viszonzta a közönség és hírlapírók tőle néma üdvözlését.

Ismételtén szalutálva a váróterem küszöbén álló főkapitányhoz lép. Barátságosan kezét fog vele s katonásan megáll előtte.

A főkapitány üdvözlő szavakat intéz a trónörökösökös.

Ferenc Ferdinánd ütsége néhány percnyi beszélgetésbe bocsátkozik *Boda* főkapitánnyal.

— Ugy látom — mondta a trónörökös a főkapitánynak — hogy önöknél példás rend van, ugyebár?

— Parancsára, királyi fenség.

— Már mikor a főváros határához érkezett a vonat — folytatta *Ferenc Ferdinánd* — észrevettem, hogy Budapesten most nagyban folynak az új építkezések. Örömmel látom, hogy ez a szép város állandóan fejlődik.

— Erősen építkeznek, királyi fenség — válaszolja *Boda* — hogy a lakásinségen segítsenek.

— Es főkapitány ur, hogyan érzi magát?

A főkapitány mélyen meghajolt s ezzel a társalgás közte és a fenség közt véget ért. A beszélgetés végeztével a hírlapírók előtt a főkapitány azt a kijelentést tette, hogy a trónörökös meglepően tiszta és kifogástalan magyar kiejtéssel társalgott vele.

A díszes udvari fogatban a trónörökös oldalán báró *Rummerskirchen* szárnysegéd foglalt helyet.

Senki más, a hat tagból álló szolgáló személyzetet kivül, az udvari személyzet közül nem volt a trónörökös kíséretében.

A három udvari fogat áresen követte a trónörökös kocsiját.

A pályaudvar előtt ezidőben már szépségű közönség gyűlt egybe, amely a pályaudvarról kibogó trónörökösöt lelkes éljenzésekkel üdvözlötte.

Ferenc Ferdinánd a legbarátságosabban köszöntötte a lelkesen tüntető közönséget.

A fogat ezután a Váci-köruton haladva, a Fürdő-utcán át a Lánchidhoz került, ahol ismét a közönség sorfala üdvözlötte a trónörökösöt.

Budán az alagut előtt és az *Albrecht-uton* szintén feketélt a kíváncsi tömeg. Mindenütt lelkes ünneplés tárgya volt *Ferenc Ferdinánd* főherceg, a magyar trón várományosa, akit minden hivatalos ünneplés mellőzésével, de szívből fakadó rokonszenv tüntető megnyilvánulás külső jeleivel fogadott Budapest közönsége.

A várban.

A trónörökösöt a budavári várpalota *Krisztina-téri* szárnyának előcsarnokában herceg *Pálffy Miklós* magyarországi udvarnagy fogadta. Kivülre még ott voltak *Nepalek* udvari tanácsos, udvari szertartás-igazgató, *Roith* várkapitány, *Niss* udvari biztos, *Kanter* pápai prelátus és *Deményi* udvari káplán. A trónörökös a megjelentek mindegyikét megszólította és ezután visszavonult lakosztályára.

Reggel háromnegyed 9 órakor a trónörökös a várpalota kápolnájában csendes misét hallgatott, melyet *Kanter* Károly pápai prelátus végzett. A trónörökös a mise alatt az oratóriumban foglalt helyet.

Az osztrák delegáció fogadása.

A trónörökös pont tizenegykor fogadta az osztrák delegációt. A delegáció legtöbb tagja frakkban volt, a miniszterek és a titkos tanácsosok diszruhákban. A trónörökös belépésekor hoch-okkal fogadták s *Bernreuther* elnök üdvözlötte. Beszédében utalt arra, hogy a delegáció tudatában van annak a nagy feladatnak, a mely reá vár és felelőssége érzetében hagyományos áldozatkésztséget fog tanúsítani ezuttal is.

A trónörökös emelkedett hangon olvasta beszédét, nem beszélt patetikusan, de sok követségével.

Beszéde befejezté el lelépett a trón lépcsőin s *Bernreuther*, a delegáció elnökével röviden beszélgetett. A delegáció munkarendje iránt érdeklődött.

Még *Glombinszkyt*, a delegáció alelnökét szólította meg a trónörökös, ezután visszavonult.

A magyar delegáció.

A képviselőház társalgójában gyülekeztek fél tizenkettőkor a magyar delegáció tagjai. Diszmagyarok pompás gyülekezete volt; alig néhány frakk vegyült közéje.

Kocsikon és automobilokon felhajtattak a Várba, ahol a palota felső négyszögében, az ugynevezett fehér teremben helyezkedtek el. Néhány perccel tizenkettő előtt megjelent köztük herceg *Pálffy Miklós* diszmagyarban és átvezette az urakat a kihallgatási terembe, ahol a trón áll.

A trón előtt félkörben álltak föl a delegátusok. Az udvarnagy átment a szomszéd terembe és megtette jelentését a trónörökösnek.

A főherceg belépett. Lovassági tábournoki egyenruhát viselt, kezében a kalppaggal. Diszkrét éljen fogadta. A trón előtt, fenn az emelvényen megállt a trónörökös. Az udvarnagy, a testőrkapitányok, akik tegnap érkeztek Bécsből, valamint a közös miniszterek és *Khuen-Héderváry* Károly a trón körül helyezkedtek el.

Az elnök beszéde.

Előlépett gróf *Zichy* Agost, a magyar delegáció elnöke és ezzel a beszéddel üdvözlötte a trónörökösöt:

Császári és királyi Fenség!

Alig van néhány hete, hogy mint a közös ügyek tárgyalására kiküldött országos bizottság tevékenységünket befejeztük. S midőn ma Apostoli királyunk magas parancsa folytán ismét egybegyűlünk, hogy munkásságunkat újra megkezdjük, előttünk ő Felsége magas trónja elé, hogy annak számolyához letegyük alattvalói hódolatunk és tántorithatatlan hűségünk kifejezését.

Le fogjuk tárgyalni most is lelkiismeretesen és hűségesen azon előterjesztéseket, melyeket ő Felsége közös kormányja elének terjeszt, — s szem előtt tartva édes hazánk súlyos anyagi viszonyait — nem fogunk megfélemedezni arról sem, a mivel a trón tekintélyének és országunk hatalmi állásának tartozunk.

Egy eseménydus év záródik le. Edes hazánkban a zajló politikai hullámok lecsendesedtek s az ország csendes munkásságban iparkodik tovább fejlődését előmozdítani.

Mezőgazdasági bajok és pénzügyi gondok nehezdednek reá s elsősorban szükséges, hogy az ország pénzügyi kezelését rendes kerékvágásba juttassuk.

S midőn most egy új év hajnalpirja emelkedik föl előttünk, az egész nemzet minden pillantása koronás királyunk kimagasló alakja felé fordul, ő felé, kit nemcsak saját népei, de Európa minden nemzete a béke atyjának nevezte el, ő felé, ki magas kora dacára lankadatlanul fáradozik és szüntelen munkásságot fejt ki, hogy minden népeit egyenlő mérvben boldogítsa.

Legyen áldott uralkodása, melyet a Mindenható még számos évekig tartson meg nekünk s mindnyájunk ajkain azon forró imádság epedez, hogy Isten tartsa, Isten éltesse sokáig Apostoli Királyunkat!

Midőn császári és királyi Fenségedet ezen hódolatteljesen felkérjük, hogy ötségségénél ezen érzelmeink és kívánataink tolmácsa lenni kegyeskedjék, engedje meg, hogy az országos

bizottság nevében császári és királyi Fenségedet szívünkkel üdvözljük.

Ha visszapillantunk nemzetünk ezredéves múltjára, két jellegét látunk csillogni minden korszakban, két jellegét lelkesíti és vezérli a magyar embert — a hazáért és királyáért.

Ezek az érzelmek erősen gyökereznek bennünk s ez érzelmekkel fejezzük ki hódolatunkat császári és királyi Fenséged előtt is és szívünk mélyéből éltetjük.

A trónbeszéd.

A trónörökös feltette kalpagját és az üdvözlő beszédre ezt válaszolta, papirlapról olvasva:

Azon megtisztelő megbízatásban részesültem, hogy ő császári és apostoli királyi Fenséget a mai napon képviseljem.

Ő Felsége Legmagasabb Személyéhez való hű ragaszkodásuk érzelmeit, melyeket az imént kifejezésre juttattak, nem fogom elmulasztani ő Felségének tudomására hozni.

Midőn önöket a hatáskörüknek fentartott fontos tevékenység kezdetén ő Felsége nevében üdvözlöm, mindenekelőtt Legmagasabb igaz megelégedését hangsúlyozom afölött, hogy a külügyi viszonyok minden irányban örvendetesen alakulnak. Szövetségeire támaszkodva és az összes hatalmakkal való jó viszonyánál fogva a monarchia jövőre is nyomatékmal fogja folytatni eddigi sikeres törekvéseit a béke fentartására és szilárdítására.

A hadügyi kormányzatnak a hadseregére vonatkozó szüksége a múlt évihez képest növekedést mutat, mely az egyes költségvetési tételek régóta kívánatos helyesbítését célozza.

A haditengerészetnek viszont nagyobb összegek engedélyezésére van szüksége a végből, hogy valamennyi többi hatalomnak ezirányu előkészületeire való tekintettel, megmaradhasson feladata magaslatán.

Ez a hitel azonban nemcsak a haditengerészet harcképességét fogja növelni, hanem gazdasági hasznot is hozand.

Ő császári és apostoli királyi Felsége megbízásából kipróbált belátásuk és hazafias buzgalmuk iránti Legmagasabb bizalmának kifejezést adva, munkálkodásukhoz a legjobb sikert kívánom és teljes szívvel üdvözlöm önöket.

A trónbeszéd elhangzása után ismét csendes éljen hangzott fel. A trónörökös meghajolt, leszállt az emelvényről és miután megszólításával kiténtette Zichy Agostot a delegáció elnökét és Láng Lajost, visszatért a hátsó terembe.

Ezek után a magyar delegáció megkezdte tárgyalását. Zichy Agost elnökölt. Napirenden volt az indemnítási javaslat.

Papp Géza előadó hosszabb beszédben ismertette a politikai viszonyokat és kérte az indemnítási javaslat elfogadását.

Elsőnek Kossuth Ferenc szólalt fel és nem fogadja el a javaslatot. Nincs bizalommal a kormány iránt.

Gróf Batthyány Tivadar szintén nem fo-

gadja el a javaslatot. Bosznia közjogi hovatartozásának a megoldását sürgeti.

A javaslat mellett beszéltek *Issekutz György* és *Nagy Ferenc*.

Felszólott gróf *Héderváry Károly* miniszterelnök is. Kiemeli, hogy a haditengerészet szükségeinek a szállításánál a magyar szállítók a queta arányában vesznek részt.

Kossuth Ferenc e fölött örömet fejez ki. Ezután az indemnítást megsavarták.

A delegáció legközelebbi ülése valószínűleg 1911. január 23-án lesz, amikor a jövő évi költségvetés kerül tárgyalás alá.

Háborúság a villamos bizottságban.

Károly Irén és Pácz Sándor lemondása.

A nagyváradai villamosmű felügyelő-bizottságának legutóbbi üléséből közöltük a bizottság nyilatkozatát, amelyben kimutatták, hogy *Schlatter Alfréd* tanár közbejött és intézkedései folytán a városi villamos telepnél szénmegtakarítás révén 45000 korona megtakarításhoz jutott a város.

Ezen nyilatkozatra válaszul *Köszeghy József* városi főmérnöktől, a Szabadság karácsonyi számában egy interview jelent meg, amely sértő az egész felügyelő-bizottságra s így csak természetes, hogy annak tagjai között visszatevészt keltett *Köszeghy* ezen nyilatkozata s a bizottság több tagja, köztük a tagok egyik legbiválóbja, dr. *Károly Irén* lemondott a felügyelő-bizottsági tagságról.

A villamos felügyelő-bizottság tegnap tartott ülése foglalkozott ezzel a kellemetlen ügyvel, melyet a főmérnök általán ösmert brüszk fellépése idézett fel.

Az ülésen *Rimler Károly* elnökölt s dr. *Hoványi Géza*, dr. *Dőri Ferenc*, *Bordé Ferenc*, *Fényes Manó*, *Gerő Ármán*, *Köszeghy József*, dr. *Thury Kálmán* és *Heringy Sándor* jegyző voltak jelen.

Elnök bemutatta dr. *Károly Irén* és dr. *Pácz Sándor* levelét, amelyben lemondanak bizottsági tagságukról mindaddig, míg a *Köszeghy József* interviewjével szemben a bizottság elégtételt nem kap.

Dr. *Dőri Ferenc* merőben helyteleníti *Köszeghy* nyilatkozatát, de a lemondást sem tartja helyénvalónak. Meg kell vizsgálni, hogy igazán hasznára van-e *Schlatter* működése a villamostelepnek.

Dr. *Hoványi Géza* összeütközést lát *Schlatter* tanár és *Köszeghy* főmérnök között, de ez nem érinti a felügyelő bizottságot.

Köszeghy József köteles kijelenteni, hogy a »Szabadság« közleményében nincs hűen visszaadva az ő nyilatkozata. Ő a bizottság tagjait nem sértette, csupán annyit mondott, hogy azok nem értenek a dologhoz. (Természetesen csak ő ért mindenhez; megmondta ezt *Hollós* műszaki tanácsos is egy brosúrában.)

Fényes Manó haragosan közbe vágott s tiltakozott a főmérnök kijelentése ellen.

Rimler Károly csillapítani igyekezett a felkavart hangulatot. Ő már megtette a lépéseket az ellentétek kiegyenlítésére.

Köszeghy József fentartja álláspontját s még fegyelmi vizsgálatról sem riadna vissza.

Ezután a villamosmű új szabályrendeletének tárgyalására tértek át.

Haiálos tor.

Meggyilkolt vendég.

A Nagybaród melletti *Isvorhely*-telepen vakmerő gyilkosság történt szerdén este. Egy parasztembert meghívtak vendégségre, aztán orvul agyonszúrták. A parasztember a szurástól rögtön meghalt, a tetteseket pedig már be is szállította a csendőrség a nagyváradai kir. ügyészségre. A véres gyilkosságról a következő részletes tudósításunk szól:

Filipsik Máttyás és *Munka János* izvorhelyi lakosok már régóta ellenséges viszonyban éltek egymással. A rossz viszony onnan keletkezett közöttük, hogy egy alkalommal a *Munka János* tehene lelegelte a *Filipsik* lucernáját. Az egész falu tudta, hogy harag van a két ember között, míg e hét szerdáján váratlanul kibékült a két halálos ellenfél. A békülés öröme *Filipsik* meghívta magához vacsorára *Munka Jánost*, aki a meghívást gyanutlanul el is fogadta.

Munka János a béke-vacsorára magával vitte 17 éves *Gyuri* öccsét is és igen jó hangulatban kezdődött minden.

Egyszer csak azonban *Filipsik* felugrott az asztaltól és torkon ragadta vendégét. Erre felesége, *Roják Róza*, fogta a nagy kést és egyenesen a szívébe dőtte *Munka Jánosnak*.

Munka János abban a pillanatban meghalt, a kis *Gyuri* öccse azonban odarohant hozzá és megakartá védeni a gyilkostól, de már késő volt. Az asszony ezért őt is megtámadta és kezén a késsel többször megsebesítette.

Az eset érthető megdöbbenést és feltűnést keltett a faluban. A gyilkosságról azonnal értesítették a nagybaródi csendőrséget, ahonnan *Kocskó* csendőrőrmester szállt ki és ejtette meg a nyomozást. *Filipsik Máttyást* és feleségét, *Roják Rózát* azonnal letartóztatták és szállították őket a nagyváradai kir. ügyészségre.

A nagyváradai kir. ügyészség részéről dr. *Szolnok Jenő* kir. ügyész utazott ki a gyilkosság színhelyére, ahol dr. *Kerchy Péter* vizsgálóbíróval együtt megejtette a helyszíni vizsgálatot.

A miniszterelnök a trónörökösnel *Ferenc Ferdinánd* trónörökös tegnap délben fél 1 órakor *Khuen-Héderváry Károly* gróf miniszterelnököt kihallgatáson fogadta. A kihallgatás igen szívélyes volt. A trónörökös több aktuális politikai kérdést megvitattott, így különösen a katonai kérdéseket. Erre vonatkozólag azon nézetének adott kifejezést, hogy a monarchia nagyhatalmi tekintélye az utóbbi években erősen megingott és ezért szükséges hogy a magyar nemzet politikai érleltiségének tanujelét adja. Nagy feladatok várnak megoldásra. A trónörökös nyilatkozatát, melyet több esti lap közölt, tegnap este igen élénken tárgyalták a munkapártban.

A selmeobányai mandátum. Selmeobányáról táviratozzák lapunknak, hogy *Csöber Lászlót* egyhangulag megválasztották Selmeobányai Bélyabánya országgyűlési képviselőjévé.

Minisztertanács a Várban. A miniszterelnöki palotában *Khuen-Héderváry Károly* miniszterelnök elnöklésével minisztertanács volt, amely rövid félórát tartott.

Elutasított petíció. Ma hirdette ki a Kuria első választási tanácsa az ítéletet a *vágvecei* kerületben megválasztott *Ajtics-Horváth* Dezső néppárti képviselő megpeticionált mandátuma ügyében. A Kuria elutasította a petícionálókat és őket a költségek megtérítésében marasztalta el.

UJDONSÁGOK.

A mentők napja.

Megint leperdült egy esztendő az idő kezekén s itt van Sylvester napja, — a *Mentők napja*. Akik sokszor szaladgálnak dolguk és mulatságuk után egész éven át, e város lakói, alig gondolnak a mentőkre, legfeljebb akkor, ha valakivel elrohog mellettük a segítség zöld kocsija. Pedig a nyugodtságnak, a biztosságnak az erzését, amelylyel a mai ember az életét éli, hatalmasan elősegítik a modern közegészségügyi intézmények, s ezeknek sorában jelentékeny szerep jut a Mentőegyesületnek. A rohanó élet, a szédületes technika, a keserves munka nap-nap után áldozatot követel. Ma szemünk előtt esik össze az agyonhajszolt munkás, holnap a fagyos járdán elesve törí ki lábát a sétáló gazdag ur, majd a gyár zugó gépe roncsol szét valakit, majd a véletlen dönt szerencsétlenségbe másokat. Mennyire hajszálon függ az emberélet! És a gyors segítség szinte fél-életet jelent!

Éjjel nappal készenlétben állanak a mi derék mentőink. Néhány ember csak, akik más sulyos, nehéz foglalkozásuk mellett szabadidejüket megrövidítésével szolgálják a város lakosságát. Ugyiszólván anyagi eszközök híján áll már évek óta fenn a mentőintézményünk! Nap-nap után szolgáltat első segélyt, — de évente csak egyszer fordul a közönséghez, annak a közönségnek a jószívéhez, amelyet percről-percre szolgál *Szilversterkor*.

Mentő-napot

rendez s mindenütt, utcán, házakban, vendéglőkben és kávéházakban filléreket kér a jószívűektől. Adjunk a Mentőknek! Adjunk a feleslegből, adjunk bármily keveset, de adjunk mindnyájan! Az ajándékozott fillér hozzánk térhet vissza, nem fillér többé, hanem életmentés, rögtönai segély, orvosi jótétemény. Ezekkel a fillérekkel mindenütt találkozni fogunk, ahol a sors, a munka sebesültjei segítségért kiáltanak. A mentőknek adott pénz jótett terem. Az év utolsó napján szerezzük meg magunknak a jócselekedet boldogító érzését.

* A jövő évi virilisek és választók.

Az év utolsó délutánjára is kijut a városházán a gyűlésekből. Szombaton délután 4 órakor az igazoló választmány tart ülést, amelyen Nagyvárad város 1911. évi legtöbb adót fizetőinek névjegyzékét végleg megállapítják. — Ugyancsak szombaton délután 3 órakor a központi választmány a jövő évi választók névjegyzékét állapítja meg végleg.

* Napoleon Viktor Magyarországon.

Bécsi tudósítónk jelenti: Napoleon Viktor herceg Frigyes főherceg meghívására tegnap Magyarországra utazott. A herceg két napig vándorol lesz Frigyes főhercegnél.

* Grófnőből apáca. Gróf Esterházy

Miklós Móríc leánya, gróf Esterházy Móríc nővére, *Ida* grófnő, mint a *Csallóközi Lapok* írja, a bencések prágai kolostorában felvette a szerzetesnői fátyolt.

* Vaskoronarend egy plébánosnak.

A király, mint a hivatalos lap közli, *Magenheim* József pécs-belvárosi apátplébánosnak a harmadik osztályú vaskoronarendet adományozta.

* **Főszolgabírók értekezlete.** Bihar-megye főszolgabírói tegnap *Fráter* Barna alispán elnöksége alatt ülést tartottak, amelyen az 1911. évi január elsején életbelépő új kibárgási eljárást tárgyalták. A főszolgabírók aggodalmukat fejezték ki, hogy az új eljárás rájuk igen sok munkát ró, amelyért külön díjazást igényelnek. Fedezet azonban nincs. Így 100—100 koronát kapnak a főszolgabírók az új munkálatok végzéséért.

* A villamosfelügyelő bizottság ülése.

A következő sorok közlésére kértünk fel: A villamos mű felügyelő-bizottságának mai ülésén szóba került az a hirlapi nyilatkozat, amelyet a Szabadság karácsonyi számában interwiew alakjában Kőszeghy főmérnöknek tulajdonított. A cikk tartalmát a bizottság egyes tagjai a bizottságra nézve sértőnek találták. A főmérnök a bizottságban kijelentette, hogy az interwiew nem adja vissza hiven az ő szavait és hogy sem a bizottságot, sem annak egyes tagjait nem állott szándékában megsérteni. Ezután a bizottság az ülés tulajdonképpeni tárgyára, a villamos mű szabályrendeletének tárgyalására tért át, amelynek folytatását az idő előrehaladtossága folytán január hó 2-ára halasztotta.

* **Eljegyzés.** Vervölgyi *Vesprémy* Zoltán dr. jegyet váltott piskárkosi és királydaróci *Szilágyi* Lillykével, özv. piskárkosi és királydaróci *Szilágyi* Jenőné szül. érendrédi, csokaji és dengeleghi *Fényes* Ilona leányával, Berettyó-ujfaluban, e hó 25-én.

* **A vármegye állami dotációja.** A belügyminiszter értesítette Bihar-megyét, hogy a megyei háztartási kiadások állami javadalmazására a szükséges összeget folyósítja. Államköltségvetés nem léteben egyelőre az 1910. évre engedélyezett összeget vette a miniszter alapul s csak az 1911. évi január—április évi negyedre folyósította a megfelelő összeget és pedig a rendes javadalmazásra 81152 koronát, a pótvavadalmazásra 114,210 koronát.

* Adományok a jogász-menzának.

Dr. *Hoványi* Géza orsz. képviselő 10 koronát, dr. *Márkus* László orsz. képviselő 10 koronát, *Mártonffy* Gyula földbirtokos 20 koronát adományozott a nagyvárad kir. jogakadémia menzája javára, amely kegyes adományokért hálás köszönetet mond dr. *Bosóky* Alajos, kir. tanácsos igazgatónak.

* Nem pályáznak a körorvosi állásokra.

Biharvármegyében igen sok körorvosi állás nincs betöltve, mert olyan csekély a javadalmazás, hogy nem akad az állásra orvos, hiába hirdetik meg a pályázatot. A belügyminiszter most leiratot intézett a vármegyéhez, amely szerint a miniszter meggyőződött, hogy 1908. év óta ezen állások betöltésénél semmi változás nem történt. Így a miniszter ezen állások javadalmazását beszünteti s jobban javadalmazott körorvosi állások felállítására fordítja. A vármegye azonban újból hirdessen pályázatot, hátha akad pályázó s akkor az összeget a miniszter folyósítja.

* Fellebbezés az utadó ellen. *Balogh*

Döme törvényhatósági tag újabb fellebbezést adott be Nagyvárad városánál a kereskedelmi miniszterhez az 1910. és 1911. évi utadó költségvetés ellen. Különösen azt kitérőleg, hogy utólag az új gyalog vashid vámjövendelmét törölték a hid szabaddá tétele folytán, továbbá törölték az új vashidnál a vámpület felépítésére felvett összeget.

* Árlejtés a városi könyvkötő munkákra.

Árlejtés volt tegnap a városházán a város részére szükséges könyvkötő munkákra. Három pályázó volt: özv. Schmidt Gyuláné, Feldstrick Kálmán és a Lévai Márton cég. Mivel minden pályázó külön árszabály szerint pályázott, az ajánlatok kiszámításával a számvévi hivatal bizták meg s a számítások alapján állapítják meg, ki a legolcsóbb ajánlattevő.

* **A számvévi drágasági pótlékot kér.** *Markovits* Sámuel városi tb. főszámvévi a 60,000 korona államsegély kiosztásánál a városi tanács a VIII. fizetési osztályba sorozta, ahova a főszámvévi is tartozik, a belügyminiszter azonban ezt nem hagyta jóvá, hanem csak a IX. fizetési osztályt állapította meg *Markovits* Sámuel részére, mivel tényleg alszámvévi állást tölt be. A város törvényhatóságához intézett beadványában *Markovits* Sámuel most kijelenti, hogy a miniszter határozata ellen nem felel, hanem tekintettel arra, hogy a 60,000 koronából csak 100 koronát kapott, a drágasági pótlékra *igényelt bejelentit*, s kéri, hogy fizetésének 10 százalékát részére drágasági pótlékul szavazzák meg.

* A II. oszt. fogalmazók és rendőrbiztosok állása.

A 60,000 koronás államsegély szétosztásánál a legnagyobb méltánytalanság a II. oszt. fogalmazókat és a II. oszt. rendőrbiztosokat érte, mert a miniszteri táblázat nem ismer ilyen osztályozást s így a II. oszt. fogalmazók és II. oszt. rendőrbiztosok a XI-ik fizetési fokozatba kerültek, vagyis nem kaptak semmit, mert nem vehető semminek az a 40 korona, ami ezek részére jutott. De még olyan anomália is történt, hogy az egyik fogalmazó, akit irodatisztból választottak meg fogalmazónak, tehát tisztviselői rangba emelték, a megválasztás által nem hogy jobban dobt állásba jutott volna, de elvesztett 800 koronát, mert ha az iradatiszt állásban marad, most ennyit kapott volna az államsegélyből, ezt az igazságtalanságot belátta a törvényhatóság is. A legutóbbi közgyűlésen felszólalás is volt, hogy ezeket a fokozatokat töröljék s úgy a fogalmazókat, mint a rendőrbiztosokat egy osztályba kell sorozni. A törvényhatósági bizottság is érezte ennek az indítványnak az igazságát s az ügy tárgyalását teljes világgal január havi közgyűlésre tűzte ki. Így elvárható, hogy a városi tanács is respektálni fogja a közgyűlés határozatát, s nem gördit akadályokat az elé, hogy végre ez a kérdés az igazságosság és méltányosság alapján megoldassék.

* A gyermekkorház ápolási díja.

A belügyminiszter leiratban értesíti Nagyvárad városát, hogy a Sztaroveszky-alapítványi gyermekkorház 1910. évi második negyedére az ápolási költség-kből az országos betegápolási alap terhére 6228 korona 72 fillért vett át s ez összeget a nagyvárad kir. adóhivatalnál ki is utalta.

* Nagy tűz Rikosdon.

Tegnap éjjel nagy tűz pusztított a bihar-megyei Rikosd községben. Éjjel 1 órakor kigyuladt *Juricskay* Zoltán földbirtokos urilaka s mivel a tűz lokalizálásáról szó sem lehetett, az egész épület leégett. Nyolc szoba butorzata, a konyha felszerelése és a kamarában levő összes élelmiszerek elégték. A kár igen tetemes. A hatóság megindította az eljárást, hogy nem gyújtogatósból keletkezett-e a tűz.

* Új törvényhatósági közut Bihar-megyében.

Most már kiépült a Bakonyszeg—Sárrét—Udvari—Szerep községek közötti törvényhatósági közut. Tehát csak két kilométer távolság van az új és a püspökladányi állami utig s ha ezt Hajdumegye kiépítené, a Sárrét ezen hosszú utvonala közvetlen összeköttetésbe jönne az állami utig. Az érdekelt községek kéri, hogy ezen két kilométer utat építsék ki.

* A ki ökrök mellett van.

Egy utóállításon történt a napokban Felsőmagyarországon. Egy paraszt fiút mindenképpen be akartak venni, ha másnak nem, szekerésznek. A bizottság egyik tagja oda megy a legény mellé s így szól hozzá: — Volt maga már lovak mellett? — Nem, mindig ökrök mellett voltam, — most is ott vagyok.

* **Ügyes varróné odahaza munkát vállalt,** esetleg házhoz és vidékre is megy. Halász-utca 42. sz. J. Vilma.

* **Mérgezés az Urvaosorán.** A peterhofti kerület egyik falujában, a lutheránus templomban, az Urvaosora után 32 ember hirtelen megbetegedett. Kiderült, hogy a templomszolgabor helyett foszforsavas és kénsavas káilit öntött a kehelybe.

* **Egy aviatikus halála.** A repülésnek ismét halottja van. Laffort aviatikus kísérőjével Pólával folyó hó 28-án az Issy les Montineauxban levő repülőtéren, melyet már háromszor körülrepült, mintegy tíz méter magasságból lezuhant és mindketten szörnyet haltak.

* **Az antialkoholista szer hatása.** Alkoholista ember felesége az orvoshoz:

— Doktor ur, nem tudna valami szert, amivel az uramat leszoktassam az ivásról?
— De igen, itt ez a por, tegye bele fekete kávéba, hogy az ura észre ne vegye.

Néhány nap múlva kérdi az orvos az aszszonyt, hogy így járt-e el a használt-e a szer?

— Beletettem a fekete kávéba.

— Nos?

— Azóta nem iszik — *feketekávé.*

* **Magánvizsgálóra sikerrel előkészít** egy nagy gyakorlattal bíró nyugalmazott főgimnáziumi tanár. Már eddig is több tanítványt vizsgáztatott le kitűnő sikerrel. Megkeresések Bethlen-utca 1 szám alatti lakására intézendők.

x **Női ruhák vásárlásánál** felhívjuk olvasóink figyelmét az izléses áruiról elismert Hevesi áruházának megtekintésére. Nagyváradi Zöldfa-utca.

Különlegességek rövidáruban.

Keztyük, fátolok, harisnyák, shawlok és gombok kiárusítás miatt nagyon olcsón lesznek elárusítva

TATRAY GUSZTÁV

Rákóczi-ut 4. sz. — Telefon 783.

x **Villamos csillárt** ne vásároljon, be rendezést ne készítsen, míg Stern nel a Bémer-téren nem beszél, felvilágosítok bárkit, ha nem is vásárol nálam. Terveket díjmentesen készítek Raktáron tartok villamos és gáz főzőket, vasalókat, Wolfram és izzó lámpákat gyári áron házhoz szállítok. Bémer-tér 3. Telefon 556

Karácsonyi ajándékok

a legmodernebb ékszer-tárgyak,
arany- és ezüst órák nagy választékban a legolcsóbb árban szerezhethők be

JENNY JENŐ

órák és ékszerész-nél.

Szt. János-utca 39. sz.

x **Szombaton katonaszena** a Lloyd kávéház fényesen berendezett téli kerthelyiségében és kivételesen dupla műsor lesz látható, Folyó hó 31 én a *101. gyalogezred teljes zenekara hangversenyes.* Ezenkívül bemutatásra kerülnek a következő pompás és sikereiben gazdag képek december hó 30 án: 1. Déolassországi földrengés. 2. Srábadság hajnalán. 3. Pénzhiány. 4. Nihilista. 5. Moszgófénykép ujság. 6. Falusi Rómeo. 7. Naftalin úr nyaralni megy. 8. A káplár. Beléptidij nincs. Kezdeté este 9 órakor. Kitűnő ételek, italok figyelmes főlszolgálatáról gondoskodva van. A nagyérdemű közönség becses pártfogását kéri mély tisztelettel *Hartstein és Urlei* kávéház-tulajdonosok.

Miért nem fáj a foga?!

Mert mindennap

G y u l a n t i n

fog essenciával mosom.

Ez megóvja a barnulástól, lazulástól és romlástól, még a fogkövet is feloldja. Minden más fogmosót felülmúl kellemes ízével és a fogra amellet teljesen ártalmatlan. A fogfájást egy perc alatt megszünteti.

Ára üvegenként 1.50 és 3 kor.

Kapható:

Sikli Józsefnél,

Nagyvárad, Körözs-utca 6.

És minden jobb fűszer és fodrász üzletben. — Megrendelésnél már két üvegtől bérmentve szállítom.

Nyugtalanul járkal a gyermek

csikorgó hidegben, mikor a szél fúj és hóvihar tombol az arcán. Az ilyen iskolai ut téli időben valóban aggodalmas, s a ki vigyázni akar gyermeke egészségére, ne csak melegen öltöztesse, hanem adjon nekik az utra néhány darab valódi Fay-féle szodeni ásványpasztillát, amely megvédi a meghűléstől, a meglevő meghűlést gyorsan és természetes módon megszünteti. Egy doboz ára csak 1 kor, 25 fillér és minden idevágó üzletben kapható, hamisítványt azonban határozottan vissza kell utasítani.

Főképviselet Magyarország és Ausztria részére: W. Th. Guntzert, cs. és k. udv. szállító, Wien, IV-1. Grosse Neugasse 17.

SZINHÁZ.

Heti műsor:

Péntek: Meguntam Margitot. (Ujdonság.)
Szombat: Jupiter és Társa. (Ujdonság.)
Kezdeté 7 órakor.

Vasárnap d. u.: Muzikus leány. Este: Tatárjárás.

Meguntam Margitot. Két estén át jelentős sikere volt Pierre Wolf pompás vígjátékának. Ma, pénteken ismét »Meguntam Margitot« kerül színpadra. Ugyancsak megismétlik Szomorj Dezső hatásos egyfelvonásosát, a »Péntek estéte« is.

Muzikus leány. Vasárnap Jarnó György nagysikerű új operettjét adják félhelyárral.

Előadás hét órakor. Szombaton, Szilveszter estéjén vidám darabot adnak a színházban is. Guthi Soma és Rákosi Viktor kitűnő humorú énekes bohózata kerül színpadra. Ez a pompás, mulattató darab nagy sikert aratott Nagyváradon és valószínűleg örömmel fogadják a közönség föllevenítését. Érdekesége egyébként a darabnak, hogy egyik betéjét dr. Adorján Emil írta.

Tatárjárás új szereplőkkel. Vasárnap kerthelyiségben a legutóbbi évek örösi sikerű operettje, a népszerű Tatárjárás. Csaknem teljesen új a darab szereposztása, mert Treaskát — Tissa Karola, Mogyoróssy Önkéntest — Bihari Böske, Wallerstein tartalékos hadnagyot — Kabos Gyula és az intézőt Hunyady József játssza.

x **Új műsor a Pannoniában.** Ma este ismét új műsor vártotta fel a Pannónia-mozi változatos repertoárját. A Pathé-cég ezuttal is pompás képeket küldött, amelyek nagy tetszéssel találkoztak. Az új műsor a következő: 1. Montenegrói kirándulás. 2. A gáz szag. 3. Nelly farmja. 4. A Paoli csapat. 5. Két nyakas boxoló. 6. Taranakova hercegnő és II. Katalin.

NYILTTÉR.

BÚTOR

jó kivitelben, jutányosan

REISZ

butorgyárában

Nagyvárad, Kossuth(Sas)-u. 7.

MULATSÁG.

A katonai kaszinó téli mulatságai. Amint értesülünk, a kelybéli tiszti kaszinó vígjalmi bizottsága a téli évad mulatságának műsorát már összeállította és rendezni fog: január hó 14-én és február havában egy-egy löstélyt, február hó 1-én egy hangversenyt. A löstélyekre — eltérőleg az eddigi szokástól — Nagyvárad intelligenciája szintén meghivatik és miután ezek kedélyes műsorral lesznek összekötve, úgy a kaszinói tagokat, mint azok ösmerőseit a legfesztelebb és legintimebb módon fogja szórakoztatni. A február hó 1-én rendezendő hangversenyre a helybeli Szigligeti-Színház legkiválóbb művészeit, Nagyvárad elsőrangú zeneművészeit, valamint egy fővárosi tenoristát sikerült megnyerni és így ezen hangverseny, mely táncsal lesz egybekötve — épp úgy mint a löstélyek is — a téli évad legszébb mulatságainak ígérkeznek. Mindhárom estélyre, — melyek a Kereskedelmi Csarnok ujonnan helyreállított nagytermében tartatnak meg, — a meghívók legközelebb fognak szétküldetni.

Kaszinói estély. A Biharmegyei és Nagyvárad Nemzeti Kaszinóban 1911. január 7-én a nagyteremben táncsal egybekötött szék körü családias összejövetel lesz, melyet a kaszinói táncos fiatalok nagy ambícióval készit elő. A tánc-estély fél 10 órakor kezdődik. Meleg és hideg ételek állanak az estély közönségének rendelkezésére. Külön meghívókat nem bocsátanak ki.

TÁVIRATOK.

Királyi kitüntetés.

Budapest, dec. 29.

(Saját tudósítónktól.) A király Lenkey Lajos hírlapírónak, a »Pécsi Napló« szerkesztőjének a Ferenc József rend lovagkeresztjét adományozta.

Egy hírlapíró afférje.

Szabadka, dec. 29.

(Saját tudósítónktól.) Rehorovszky Jenő hírlapíró tegnap a rendőrségen bement Bocskai Gerő rendőrbiztos szobájába, hogy egy nyomozás alatti ügyben tudósítást szerezzen. A rendőrbiztos felugrott és a hírlapírót tetleg inzultálta. A szabadkai hírlapírók azonnal gyűlést tartottak és táviratilag köztették a belügyminiszterrel az esetet. Biró Károly szabadkai polgármester a rendőrbiztos ellen megindította vizsgálatot.

Szénmunkások sztrájkja.

Bacso'ona, decz. 29.

A szénmunkások elhatározták, hogy holnap általános sztrájkba lépnek.

SZERKESZTŐI PÓSTA.

M. Helyben. Igaza van. A Gyulantin nem használ olyan fogfájás ellen, amely *hirdetésre* fáj.

A szerkesztésért felelős:

Dr VUCSKICS GYULA.

Valódi amerikai

C i p ő k

és orosz kalucsnik leg-
o jobb minőségben, o

REICHARD - áruháza

:: czégnél kaphatók. ::

SPITZER BÉLA

női és gyermek ruha-áruháza
Rákóczi-ut 3. sz.

Az év végeig

kedvezményes áron kapható

Felöltők,

Blousok,

Pongyolák,

Aljak,

Kosztimők,

Gyermekekruhák

Szörme-árak és ruhakelmék.

Saját műtermében a leg-
elegánsabb toilettek válal-
tatnak.

Angol uri szabóság.

Az európai modern di-
vatokkal lépést tartva,
saját műhelyemben több
évi külföldi tapasztala-
taim érvényesítve, hani
és angol legjobb kelmék-
ből raktáromon elsőrendű
öltönyöket, télikabátokat
stb. készítek megrende-
lés után. ::

A n. é. közönség figyelmét felhívom cégemre.

Tisztelettel

HÄBER és TÁRSA férfiszabó.

o Nagy Sándor-utca 1. szám. o

Legelegánsabb és
:-: legmodernebb :-:

fényképek

külföldi tanulmányok és ta-
:-: pasztlatok alapján :-:

Molnár Jenő

(Lojanek utóda) műtermében.

Nagy karácsonyi és ujévi
occasio Január 15-ig

Radó és Kertész

= Kossuth-utca 2. szám. =

Siessünk az ajándékokat megvenni,
most mig óriási a választék.

Bluz selyem különlegességek 43--60--70

Bluz bársonyok 55--70--85

120 széles ruha szövetek 28--38--50--58--70--85

140 széles kosztüm kelme 65--85

Jól mosható barhetek 13--17--25--30

Jó vaszon és kanavász 1 vég 5 for. 50

Asztalneműek, valamint, az összes rak-
táron levő selyem, szövet és posztó
kendők, de különösen női fehéreneműek
teljesen leszállítva adatnak el

Menyasszonyi kelengye választékunk kü-
lönös figyelmet érdemelnek.

Hirdetések

felvételnek a kiadóhivatalban.

Értesítés!

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

:-: :-: Megrendelőim kívánságának eleget téve, :-: :-:

ismét folytatom régi, jóhírnevű cukrászdámat

s hogy a nagyérdemű közönség igényeit minden tekintetben kielégíthessem, áldozatok árán sikerült megnyernem az országzerte ismert Gerbead-cég volt osztályfőnökét, aki a külföldön szerzett tapasztalatait ujonnan berendezett, a higiénikus követelményeknek teljesen megfelelő cukrász-műhelyemben kellően érvényesítheti.

Zsurokra, keresztelőkre és lakodalmakra való megrendeléseket, mi-
után üzlethelyiségem nincs a legjutányosabb áron vállalok. ::

PARFAIDOK, MIGNONOK, TORTAK
megrendelésre kaphatók. ::

A karácsonyi és ujévi ünnepekre diós-, mákos patkókat és ünnepi kalácsokat — megrende-
lésre — tiszta tea-vajból készülve, a legkisebb mennyiségben és olcsó árak mellett hazhoz szállítok.

Naponta friss tea-kenyér és tea-vaj kapható! Kiváló tisztelettel

Molnár Henrik cukrász.

Megrendeléseket a Szalon-kávéház is eszközöl.

Telefon: (Szalon-kávéház) 41. sz.

Vegyél!

Vegyen!

Vegyünk!

10. 13. és 17.

Koronáért

Moskovits Anonimiai cipőt

Nagyvárad

Kossuth-utca 5. gyár épület és

:: Bémer-tér, Fő-utca sarok. ::

Szent János-utca 48.

60 lóra való kész szerszám,

valamint nyeregszer és bőrülés.
Készíték finom kocszó szerszámokat, bőrrönd, ridikül és gépszíjat s minden e szakba vágó munkát.
Szives pártfogást kérek.

Merza Kálmán szijgyártó.

Szent János utca 48.

Eladó föld.

Nagyváradtól 15 percrenyire fekvő mintegy 55 kat. hold kiterjedésű elsőrendű szántóföld a szükséges épületekkel ellátva egészben vagy parcellákban eladó.

A feltételek megtudhatók a Nagyváradon székelő **Központi Takarékpénztárnál.**

Sikerült

egy nagyobb porcellán-gyár raktárát megszereznünk, ennél fogva abban a helyzetben vagyunk, hogy a n. é. közönségnek hihetetlen árak mellett :- bocsátjuk készletünket rendelkezésére: :-

Étkező-készlet 26 drb aranyozással diszítve 13.60

Kávés-készlet aranyozással diszítve 4.60

Theás-készlet aranyozással diszítve 5.20

Mosdó-készletek 7 koronától feljebb.

Képkeretezések, diszmiárak, üvegekészletek, majolika készletek és vázák, **karácsonyi és újévi ajándék tárgyak** legnagyobb választékban

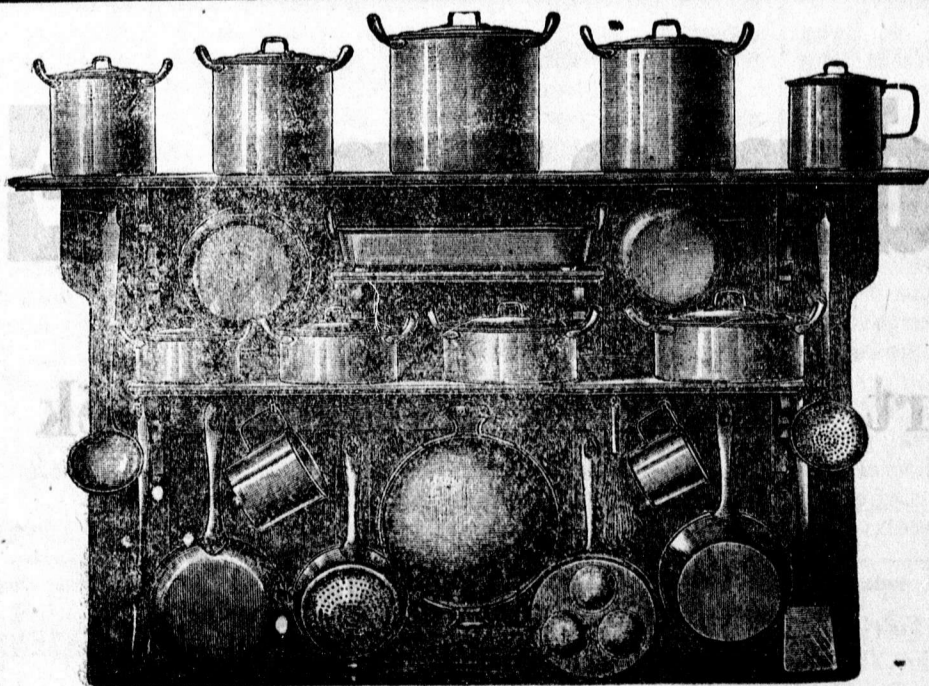
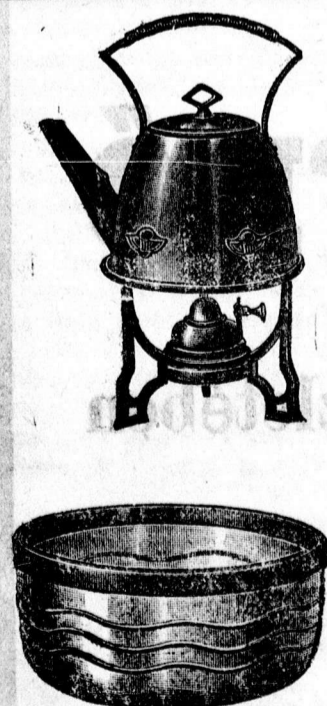
Kiváló tisztelettel

Heller Testvérek

Nagyvárad, Zöldfa-utca. Zöldfa-épület.

Telefon: 372.

Telefon: 372

Modern konyhaberendezések és háztartási különlegességek.

Tarsoly és Risztó különlegességek vaskereskedése
Nagyvárad, Rákóczi-ut. Telefon helyben és vidéken 390.

Szilveszter estére

tombola nyeremény tárgyak,
tombola kártyák és ellenőrző tábla,
ugyszintén

ujévi ajándék tárgyak
diszmű árukban

bronz, fajence, china ezüst, fa és bőr-
diszmű ipari áruk nagyválasztékban

Waldmann Ernő

Diszmű, sport, utazó és gyermekjáték üzletében

Rákóczi-ut.

Telefon: 371.

Telefon: 371.